

Gemensamt ställningstagande om asylsökande och papperslösa:

Rätt till vård på lika villkor

Sverige är ett land med en lång tradition av solidaritet med utsatta grupper. Sverige har även förbundit sig att respektera de grundläggande mänskliga rättigheterna. En av dessa är rätten till hälso- och sjukvård. FN:s särskilda rapportör för rätten till hälsa, Paul Hunt, har uppmärksammat den situation som idag råder i Sverige för vissa utsatta och marginaliserade grupper såsom papperslösa¹ och asylsökande. Paul Hunt anser att dessa inte får rätten till hälsa tillgodosedd och uppmanar den svenska regeringen att erbjuda hälso- och sjukvård till dem på lika villkor som gäller för övriga invånare. Vi vill särskilt uppmärksamma papperslösa.

Papperslösa i Sverige har endast möjlighet att få omedelbar vård och måste dessutom betala de faktiska kostnaderna för denna. Detta innebär att en grupp människor med begränsade ekonomiska resurser, som är marginaliserad och lever i utsatthet, inte har råd att söka vård och kan bli nekade vård om de inte kan betala. Det är inte värdigt ett solidariskt och demokratiskt samhälle som det svenska att begränsa utsatta människors rätt till hälso- och sjukvård.

Med dagens reglering² är inte ens alla barn i Sverige garanterade hälso- och sjukvård, exempelvis papperslösa barn som inte tidigare varit asylsökande. Situationen som den ser ut idag strider mot Barnkonventionens krav på att rätten till hälso- och sjukvård skall omfatta alla barn utan åtskillnad. Barn lider även skada när närstående vuxna nekas vård.

Särbehandlingen av papperslösa och asylsökande innebär också att svensk hälso- och sjukvårdspersonal utsätts för ett orimligt dilemma, när de tvingas frångå principen om att ge vård utifrån behov. Detta strider mot sjukvårdspersonalens yrkesetiska grundregler.

Vi uppmanar den svenska regeringen att ta sitt ansvar för att papperslösa och asylsökande ska få tillgång till hälso- och sjukvård på i allt väsentligt lika villkor som övriga invånare. En lagstiftning som särbehandlar eller utestänger vissa grupper är inte förenlig med grundläggande mänskliga rättigheter om lika värde och icke-diskriminering.

¹ Det vill säga människor som befinner sig i Sverige utan tillstånd att vistas här

² Överenskommelsen mellan staten och Landstingsförbundet om hälso- och sjukvård för asylsökande m.fl.